

20 października 2006 r.

Tekst jednolity

„projekt ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym”

USTAWA

z dnia

o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady, warunki i tryb przyznawania i udzielania osobom fizycznym nieodpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa.

Art. 2. Osobom fizycznym, które ze względu na sytuację majątkową nie mogą samodzielnie dochodzić lub bronić swoich praw, przyznaje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w granicach określonych w ustawie, nieodpłatną pomoc prawną finansowaną przez Skarb Państwa, zwaną dalej „pomocą prawną”.

Art. 3. 1. Pomoc prawna w rozumieniu ustawy obejmuje dochodzenie lub obronę praw na etapie przedsądowym.

2. Pomoc prawna polega w szczególności na:

- 1) udzieleniu porady prawnej lub informacji prawnej w sprawach cywilnych, karnych, administracyjnych, z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;
- 2) wskazaniu podmiotu lub organizacji właściwych do załatwienia danej sprawy, w tym podmiotu właściwego do załatwienia sprawy w drodze mediacji lub polubownego rozstrzygnięcia;
- 3) udzieleniu pomocy w opracowaniu pisma dotyczącego kwestii prawnej, w tym pierwszego pisma procesowego, wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, albo przygotowaniu projektu takiego pisma;
- 4) udzieleniu pomocy pokrzywdzonemu przestępstwem lub wykroczeniem, w tym zapoznanie go z uprawnieniami i obowiązkami w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz w sprawach o naprawienie szkody;
- 5) udzieleniu porady prawnej oraz reprezentacji w postępowaniu administracyjnym w sprawie cudzoziemca, który ubiega się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany, w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 1176, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 90, poz. 757 oraz Nr 94, poz. 788).

3. Pomoc prawna nie obejmuje spraw:

- 1) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 2) związanych z działalnością instytucji społecznych w szczególności fundacji lub stowarzyszeń;
- 3) związanych z karnym postępowaniem przygotowawczym, z wyjątkiem spraw wymienionych w ust. 2 pkt 4;
- 4) podatkowych, celnych i dewizowych;
- 5) reprezentacji w postępowaniu przed organami administracji, z wyjątkiem reprezentacji, o której mowa w ust. 2 pkt 5.

Art. 4-5 skreśla się;

Art. 6. 1. Pomoc prawna przysługuje obywatelom polskim, obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederacji Szwajcarskiej, mającym miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także:

- 1) cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy, azyl lub zgodę na pobyt tolerowany w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom, którzy ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu lub zgody na pobyt tolerowany w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 2;
- 3) cudzoziemcom, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich lub zezwolenie na osiedlenie się w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, w stosunku do których wszczęto postępowanie o wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Pomoc prawna przysługuje również członkom rodzin osób, o których mowa w ust. 1, w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043), posiadających prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. 1. Pomoc prawną przyznaje się osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 150% kryteriów dochodowych określonych w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm. ¹⁾).

2. Pomoc prawną przyznaje się także osobie, która uzyskuje dochód nie większy niż 200% kryteriów dochodowych, o których mowa w ust. 1, w przypadku:

- 1) ofiary przemocy w rodzinie;
- 2) wychowanka całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych w rozumieniu ustawy, o której mowa w ust. 3, do ukończenia przez niego 26 roku życia;
- 3) bezdomnego;
- 4) osoby całkowicie niezdolnej do pracy;
- 5) ofiary klęski żywiołowej.

Art. 8. 1. Pomocy prawnej nie przyznaje się, jeżeli:

- 1) wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 7;
- 2) udzielenie pomocy prawnej jest oczywiście bezzasadne;
- 3) sprawa nie jest objęta zakresem umowy o udzielanie pomocy prawnej;
- 4) w sprawie został ustanowiony zawodowy pełnomocnik.

2. Przyznania pomocy prawnej można odmówić jeżeli wnioskodawca ponownie ubiegający się o przyznanie pomocy prawnej, uprzednio nie zawiadomił o zmianie okoliczności stanowiących podstawę jej przyznania.

Art. 9. Niniejsza ustawa nie narusza przepisów innych ustaw regulujących udzielanie pomocy prawnej osobom fizycznym ani nie ogranicza uprawnień innych podmiotów świadczących taką pomoc na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 2

Organizacja systemu pomocy prawnej

Art. 10. 1. Organizację systemu pomocy prawnej zapewnia Krajowa Rada Pomocy Prawnej, zwana dalej „Radą”.

2. Nadzór nad Radą sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 11. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) organizowanie i rozstrzyganie konkursów na świadczenie pomocy prawnej;
- 2) monitorowanie działania systemu pomocy prawnej, w tym kontrolowanie zasadności świadczenia pomocy prawnej i należytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej;
- 3) rozpatrywanie wniosków i skarg, w szczególności w sprawach dotyczących nienależytego wykonywania umów o udzielanie pomocy prawnej;
- 4) określanie szczegółowych standardów świadczenia pomocy prawnej w punktach pomocy prawnej;
- 5) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości, nie później niż do 30 marca roku następnego, rocznych sprawozdań z działalności Rady oraz działania systemu pomocy prawnej;
- 6) udział w tworzeniu oraz opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących nieodpłatnego poradnictwa i nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 7) współpraca z samorządami zawodów prawniczych oraz sądami i jednostkami organizacyjnymi prokuratury;
- 8) współpraca z jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, a w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, rzecznikami konsumentów oraz powiatowymi centrami pomocy rodzinie;
- 9) współpraca z organizacjami pozarządowymi organizującymi, wspierającymi lub propagującymi świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 10) podawanie do publicznej wiadomości aktualnych wysokości dochodów, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 2;
- 11) upowszechnianie wiedzy o prawie, a zwłaszcza przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o obowiązującym prawie.

Art. 12. 1. Rada składa się z 5 – 7 członków, powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości na okres 4 lat.

2. Członkiem Rady może zostać osoba wyróżniająca się wiedzą prawniczą lub z zakresu zarządzania, dająca rękojmię bezstronności, a także która :

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie została ukarana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych.

3. Przewodniczącego Rady i jego zastępcę powołuje, spośród członków Rady, Minister Sprawiedliwości.

4. Przewodniczący Rady kieruje pracami Rady i reprezentuje ją na zewnątrz.

5. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka Rady w przypadku:

- 1) rezygnacji z członkostwa w Radzie;
- 2) nieuczestniczenia w pracach Rady;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb funkcjonowania Rady, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego wykonywania nałożonych na Radę zadań, określenia zasad reprezentacji Rady przez jej przewodniczącego lub członków Rady oraz podział zadań między członków Rady.

Art. 13. 1. Obsługę Rady zapewnia Biuro Krajowej Rady Pomocy Prawnej, zwane dalej „Biurem”.

2. Biuro jest państwową jednostką budżetową, finansowaną z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

3. Biuro jest jednostką organizacyjną podległą Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, nadaje Biuru Krajowej Rady Pomocy Prawnej statut, określający jego siedzibę i przedmiot działalności, organizację wewnętrzną i szczegółowe zasady funkcjonowania Biura, kierując się odpowiednio zakresem zadań Rady, której obsługę zapewnia Biuro, oraz potrzebą zapewnienia sprawnej obsługi Rady.

5. Dyrektor Biura nadaje Biuru regulamin organizacyjny, który określa zakres zadań i tryb pracy jego komórek organizacyjnych.

6. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników Biura stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników urzędów państwowych.

Art. 14. 1. Przewodniczącemu Rady, zastępcy przewodniczącego Rady oraz członkom Rady wypłaca się miesięczny ryczałt, którego wysokość ustala się jako niżej określoną wielokrotność kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej dla sędziów, zwanej dalej „kwotą bazową”:

- 1) przewodniczącemu Rady - w wysokości 4 - krotnej kwoty bazowej;
- 2) zastępcy przewodniczącego Rady - w wysokości 3, 5 – krotnej kwoty bazowej;
- 3) członkom Rady - w wysokości 3 - krotnej kwoty bazowej.

2. Osobom, o których mowa w ust. 1, przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości i na warunkach określonych w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 15. 1. Dyrektor Biura dokonuje czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec osób zatrudnionych w Biurze oraz inne czynności przewidziane w obowiązujących ustawach dla kierownika urzędu.

2. Dyrektor Biura dysponuje środkami budżetu państwa przeznaczonymi na finansowanie Biura oraz zadań Rady, z zastrzeżeniem art. 16.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie umów o udzielanie pomocy prawnej

Art. 16. 1 Pomoc prawna jest udzielana na podstawie umowy o udzielanie pomocy prawnej, zwanej dalej „umową”, zawartej przez Radę i świadczeniodawcę, na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata.

2. Umowę w imieniu Rady zawiera Przewodniczący Rady, a w razie jego nieobecności, zastępca Przewodniczącego Rady albo inny upoważniony przez Przewodniczącego członek Rady.

3. Dla ważności umowy konieczna jest kontrasygnata dyrektora Biura.

4. Wysokość łącznych zobowiązań wynikających z zawartych umów nie może przekroczyć wysokości wydatków przewidzianych na ten cel w planie finansowym.

Art. 17. 1. Umowę zawiera się ze świadczeniodawcą, który został wyłoniony do udzielania pomocy prawnej na zasadach i w trybie określonym w ustawie.

2. Rada wyłania świadczeniodawców w drodze otwartego ogólnopolskiego konkursu ofert, w trybie określonym w przepisach art. 18 – 20, lub na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873), ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 18. 1. Rada ogłasza warunki ogólnopolskiego konkursu ofert na swojej stronie internetowej oraz w środkach masowego przekazu w roku poprzedzającym rok, w którym większość zawartych umów wygasa.

2. Ogłoszenie o konkursie zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres siedziby Rady;
- 2) określenie całkowitej wartości zamówienia;
- 3) określenie minimalnej liczby punktów pomocy prawnej działających w każdym powiecie;

- 4) określenie wartości zamówienia dla poszczególnych powiatów;
- 5) określenie maksymalnych cen za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego zamawianej pomocy prawnej;
- 7) określenie minimalnej sumy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej;
- 8) określenie warunków technicznych i lokalowych, jakie powinny spełniać punkty pomocy prawnej;
- 9) wyłączenia spraw z zakresu ochrony praw konsumenta w powiatach, w których finansowana ze środków publicznych pomoc prawna jest świadczona przez rzecznika konsumentów na zasadach określonych w przepisach o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 10) wyłączenia spraw rodzinnych i małżeńskich w powiatach, w których finansowana ze środków publicznych pomoc prawna jest świadczona przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej
- 11) termin składania ofert i datę rozstrzygnięcia konkursu.

3. Rada przeprowadza konkurs przy zapewnieniu równego traktowania wszystkich uczestników konkursu, w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji oraz kierując się potrzebą zapewnienia rzeczywistego dostępu do pomocy prawnej, mając na względzie na liczbę mieszkańców powiatu i stopień ich zamożności.

4. Podstawą uczestnictwa w konkursie jest pisemna oferta oraz umowa albo umowa przedwstępna ubezpieczenia uczestnika konkursu od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności albo przedmiotu oferty lub inny dokument potwierdzający warunki ubezpieczenia. Ofertą może być objęta całość lub część zamawianej pomocy prawnej w danym powiecie lub kilku powiatach.

Art. 19. 1. Uczestnikiem konkursu może być:

- 1) organizacja pozarządowa, której celem statutowym jest świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, lub porozumienie takich organizacji pod warunkiem, że umowa łącząca te organizacje przewiduje ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania;
- 2) adwokat, radca prawny lub spółka powołana przez adwokatów lub radców prawnych, a także zespół adwokacki;
- 3) osoba z wyższym wykształceniem prawniczym, która uzyskała tytuł magistra prawa lub spółka powołana przez takie osoby;
- 4) uniwersytet lub szkoła wyższa, która świadczy nieodpłatną pomoc prawną w ramach akademickiej poradni prawnej;
- 5) jednostka samorządu terytorialnego.

2. Rada rozstrzyga konkurs dla każdego powiatu odrębnie.

3. Rada przy rozstrzygnięciu konkursu bierze pod uwagę:

- 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
- 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
- 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w art. 18 ust. 1, przy uwzględnieniu, że konkurs jest rozstrzygany dla poszczególnych powiatów.

Art. 20. 1. Konkurs może zostać unieważniony w całości lub w części obejmującej dany powiat tylko w przypadkach wskazanych w ogłoszeniu o konkursie, albo z powodu braku ofert zamknięty w części obejmującej dany powiat.

2. W przypadku unieważnienia konkursu w całości Rada, w terminie 14 dni od ogłoszenia uchwały o unieważnieniu konkursu, ogłasza nowy konkurs.

3. W przypadku zamknięcia konkursu z powodu braku ofert lub unieważnienia konkursu w części obejmującej dany powiat Rada ogłasza, w terminie 14 dni od ogłoszenia uchwały o zamknięciu

konkursu lub jego unieważnieniu, nowy konkurs informując dodatkowo świadczeniodawców z powiatów pobliskich i pozostałych uczestników konkursu z powiatów pobliskich, właściwe terytorialnie okręgowe jednostki samorządów prawnych oraz jednostki samorządu terytorialnego.

4. Jeżeli drugi konkurs dla powiatu zostanie zamknięty wskutek braku ofert lub unieważniony, Rada zwraca się do świadczeniodawców z powiatów pobliskich i pozostałych uczestników konkursu z powiatów pobliskich oraz właściwych terytorialnie jednostek samorządu terytorialnego z ofertą organizacji w powiecie, w którym nie wyłoniono świadczeniodawcy punktu pomocy prawnej i świadczenia pomocy prawnej po maksymalnych cenach określonych w ogłoszeniu ogólnopolskiego konkursu.

5. Jeżeli żaden z podmiotów, o których mowa w ust. 4, nie przyjmie oferty Rada zwraca się do świadczeniodawców udzielających pomocy prawnej w powiatach pobliskich i pozostałych uczestników konkursu z powiatów pobliskich oraz właściwych terytorialnie jednostek samorządu terytorialnego z ofertą organizacji punktów pomocy prawnej lub świadczenia pomocy prawnej dla osób z terenu powiatu, dla którego konkursy zostały zamknięte wskutek braku ofert lub unieważnione, po maksymalnych cenach określonych w ogłoszeniu ogólnopolskiego konkursu.

6. W razie odstąpienia Rady od umowy, unieważnienia lub wygaśnięcia umowy z jakiegokolwiek innej przyczyny, Rada zwraca się do świadczeniodawców z danego powiatu oraz powiatów pobliskich z zaproszeniem do negocjacji w celu zawarcia umowy. Umowa jest zawierana na czas określony, nie dłuższy niż przewidywany czas rozstrzygnięcia najbliższego ogólnopolskiego konkursu.

Art. 21. 1. W przypadku organizacji pozarządowych, których celem statutowym jest świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, lub porozumień takich organizacji, jeżeli umowa łącząca te organizacje przewiduje ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania, Rada wyłącza świadczeniodawców także na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Podstawą uczestnictwa w konkursie jest pisemna oferta oraz umowa albo umowa przedwstępna ubezpieczenia uczestnika konkursu od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności albo przedmiotu oferty lub inny dokument potwierdzający warunki ubezpieczenia. Ofertą może być objęta całość lub część pomocy prawnej, o której mowa w art. 3.

3. Rada wyłaniając świadczeniodawców, o których mowa w ust. 1, bierze także pod uwagę:

- 1) wiarygodność oferenta i rękojmię rzetelnego wykonywania przez niego umowy;
- 2) zakres przedmiotowy oferowanej pomocy prawnej, jej dostępność dla mieszkańców, a także terytorialne rozmieszczenie punktów pomocy prawnej;
- 3) zaoferowaną cenę za wykonanie poszczególnych czynności pomocy prawnej lub cen ryczałtowych za udzielanie pomocy prawnej.

Art. 22. 1. Świadczeniodawca nie może zlecać udzielania pomocy prawnej innym podmiotom, chyba że umowa tak stanowi.

2. Do zakresu zadań świadczeniodawcy należy:

- 1) udzielanie pomocy prawnej w zakresie określonym ustawą i umową;
- 2) informowanie mieszkańców o świadczonej pomocy prawnej oraz o jej przedmiotowym zakresie;
- 3) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub umowie.

Art. 23. 1. Umowa o udzielanie pomocy prawnej określa:

- 1) dane identyfikacyjne świadczeniodawcy;
- 2) liczbę i dokładne adresy punktów pomocy prawnej;
- 3) zakres przedmiotowy i wymiar udzielanej pomocy prawnej oraz sposób dokumentacji czynności z zakresu pomocy prawnej;
- 4) określenie sposobu wykonania umowy;
- 5) wynagrodzenie świadczeniodawcy oraz zasady jego ustalania;
- 6) zasady rozliczeń pomiędzy Radą a świadczeniodawcą oraz terminy płatności;

- 7) warunki odstąpienia od umowy przez Radę, w szczególności w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy;
- 8) sposób sporządzania i terminy składania sprawozdań z realizacji umowy oraz sposób kontroli wykonania umowy;
- 9) tryb zwrotu kosztów tłumacza w sprawach z udziałem osób nie władających językiem polskim, o których mowa w art. 6;
- 10) sposób rozstrzygania kwestii spornych.

2. Umowa może określać także:

- 1) karę umowną na wypadek niewykonywania lub nienależytego wykonania umowy;
- 2) upoważnienie świadczeniodawcy do zlecenia wykonywania umowy innym podmiotom oraz warunki tego zlecenia;
- 3) zasady i tryb wypłaty zaliczek na pokrycie kosztów tłumacza w sprawach z udziałem osób nie władających językiem polskim, o których mowa w art. 6;
- 4) inne warunki.

Art. 24. 1. Zawarte przez Radę umowy są jawne.

2. Rada udostępnia umowy poprzez zamieszczenie ich na swojej stronie internetowej, w terminie 30 dni od dnia ich zawarcia.

3. Rada zamieszcza na swojej stronie internetowej sprawozdanie z działalności Rady, o którym mowa w art. 11 pkt 5, w terminie 30 dni od jego przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Rada zamieszcza również na swojej stronie internetowej sprawozdania z realizacji umów, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 8, w terminie 60 dni od ich przedstawienia Radzie.

Art. 24 a. 1. Rada lub uczestnik konkursu może żądać unieważnienia określonej umowy, jeżeli strona tej umowy, uczestnik konkursu lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik konkursu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Uprawnienie to wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż z upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

2. Do zawieranych umów stosuje się przepisy art. 30 i art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177, z późn. zm.²)).

3. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do umów stosuje się przepisy prawa cywilnego.

Rozdział 4

Tryb przyznawania pomocy prawnej

Art. 25. 1. Pomoc prawna jest udzielana przez świadczeniodawców w zorganizowanych przez nich punktach pomocy prawnej, a w sprawach o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 5, także poza tymi punktami.

2. Pomocy prawnej udziela się na wniosek osoby, o której mowa w art. 6, zwanej dalej „wnioskodawcą”.

3. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej wnosi się do punktu pomocy prawnej działającego na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu wnioskodawcy.

4. Wnioskodawca jest obowiązany podać we wniosku informacje zgodne z prawdą, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko i obywatelstwo wnioskodawcy;
- 2) wskazanie miejsca zamieszkania lub pobytu wnioskodawcy;
- 3) adres do doręczeń;
- 4) określenie przedmiotu wnioskowanej pomocy prawnej z uzasadnieniem;
- 5) oświadczenie co do okoliczności, o których mowa w art. 6 i 7;

- 6) oświadczenie o prawdziwości danych i informacji zawartych we wniosku;
- 7) oświadczenie o zapoznaniu się z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;
- 8) oświadczenie, że w sprawie objętej wnioskiem nie został ustanowiony zawodowy pełnomocnik;
- 9) oświadczenie co do przetwarzania danych osobowych koniecznych do udzielenia pomocy prawnej;
- 10) podpis wnioskodawcy lub osoby uprawnionej do jej reprezentowania.

7. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej składa się na urzędowym formularzu.

8. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 6 i 7.

9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępnienia urzędowego formularza wniosku o udzielenie pomocy prawnej, a także rodzaje dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 6 i 7 kierując się potrzebą zawarcia w nich odpowiednich pouczeń ułatwiających wypełnienie wniosku i koniecznością zapewnienia ich dostępności dla wnioskodawców.

Art. 26. 1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej rozpatruje się bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia.

2. Świadczeniodawca informuje wnioskodawcę na piśmie o braku podstaw do udzielenia pomocy prawnej albo o terminie jej udzielenia.

3. W razie odmowy udzielenia pomocy prawnej wnioskodawcy przysługuje prawo do żądania od świadczeniodawcy wykonania umowy lub żądania odszkodowania przed właściwym miejscowo sądem rejonowym.

Art. 27-32 skreśla się

Art. 33. 1. Termin udzielenia pomocy prawnej określa świadczeniodawca przy uwzględnieniu charakteru sprawy i stopnia jej skomplikowania.

2. Pomocy prawnej udziela się bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od daty złożenia przez wnioskodawcę wszystkich istotnych dla sprawy dowodów.

Art. 34. Przy udzielaniu pomocy prawnej cudzoziemcowi świadczeniodawca zapewnia możliwość porozumiewania się w języku zrozumiałym dla cudzoziemca oraz tłumaczenie niezbędnych dokumentów.

Art. 35-36 skreśla się;

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37.1. Minister Sprawiedliwości powoła pełnomocnika do spraw organizacji Rady i Biura, zwanego dalej "pełnomocnikiem". Celem działania Pełnomocnika jest zorganizowanie Biura, zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia pracy Rady i Biura. Pełnomocnik kończy swoją działalność z chwilą powołania pierwszej Rady.

2. Nadzór nad działalnością pełnomocnika sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 38. 1. Minister Sprawiedliwości powoła pierwszą Radę w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Rada ogłasza pierwszy konkurs w terminie trzech miesięcy od dnia jej powołania.

3. Umowy zawarte w ramach pierwszego konkursu obowiązują do dnia rozstrzygnięcia drugiego konkursu, nie dłużej jednak niż przez rok.

Art. 39. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177, z późn. zm.²⁾) w art. 4 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 12 w brzmieniu:

"10) zamówień i konkursów na świadczenie pomocy prawnej zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym, z wyjątkiem art. 30 i art. 95 ust. 2.

Art. 40. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 i Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711) w art. 43 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) dotyczących osób korzystających z ich usług medycznych, obsługi notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, doradcy podatkowego lub biegłego rewidenta oraz z nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej na podstawie ustawy o dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej przyznawanej osobom fizycznym,".

Art. 41. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104) w art. 4 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, a także świadczenia takim osobom nieodpłatnej pomocy prawnej;”.

Art. 42. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r., z wyjątkiem art. 37, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384 oraz z 2005 r. Nr 13, poz. 98 i Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478 i Nr 183, poz. 1538.

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417.

3). Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398.

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417.

5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061, Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405, Nr 264, poz. 2641 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493.

6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 78, poz. 682

7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1361 i Nr 169, poz. 1417.